

# Մանգումի Էֆեմար

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅԵ ՎԵ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍԱԹԻՐԷ

ԻՐԵՆՃԻ ՍԵՆԷ

1868 ՓԵՏՐՎԱՐ 12 ԲԱՁԱՐ ԻՐԹԵՍԻ

ՆԵՒՄԵՐՈ 394

Մանգումի Էֆեմարի համար 300  
համարների, տեղեկությունների, բանա-  
գրության, 200 զ" արևել, արևմտ 160 զ" արև-  
մուտ, 12 համարների 50 ար փայտա-  
պատրաստման արհեստը:

Մանգումի Էֆեմարի համար 300  
համարների, տեղեկությունների, բանա-  
գրության, 200 զ" արևել, արևմտ 160 զ" արև-  
մուտ, 12 համարների 50 ար փայտա-  
պատրաստման արհեստը:

Մանգումի Էֆեմարի համար 300  
համարների, տեղեկությունների, բանա-  
գրության, 200 զ" արևել, արևմտ 160 զ" արև-  
մուտ, 12 համարների 50 ար փայտա-  
պատրաստման արհեստը:

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱՁԱՐԸ

ԷՍԶԱՍԸ ՈՒՄՈՒՄԻՆԵՆԷ

Փետրվար 10 ճիւղա իրթեմի:

Անընդուն... 35-36  
Գարանա... 35-36

ՀԱՎԱՏԱԾԱԹՐԸ ԹԻԼԵԿԻՆՍԻՆԵ

(Առաջին Համարը Բարձրագույն)

Փետրվար 20 փետրվար անընդուն:

Բաժնի դաշնագրի, ինքնագրի իւզըն  
իւզրախտեն խաղաղութիւնը ներս ու իսկն ի-  
տեր, չեղյէ քի Պետարապիա (Պուճագ)  
վէ Մօրտապիա (Պուճագ) սինորարը իւ-  
զերին Բուսիա տեղեկութիւն ասարի տեօք-  
մէքտէ իմիշ: Մեզ քիւր դաշնագրի, իսկն  
նէ չորդորարը հալտէ Բուսիան իւ-  
ալենեթինի վատ իտերէք: Պուճագը է-  
հալտինի թաճիք իմեքտէ օլան գոմի  
թեթէր վարարը տեղի կեզեն թեվաթուր-  
արա թագալիսեթ վերեպիլեճէք հէր նէ  
վի մուսաթիւթտեն իմթինապ իտերէք  
քէնտիլի սագրնմարը Բուսիա տեղե-  
կութիւն նասիհաթ իմեքտէ տիր:

Փետրվար 22 փետրվար անընդուն սաթ  
6 արնա:

Գալանինճէ միւճատէլէրին զազէ-  
թարար սերպեթմէ նագլ ու պեռանը  
միւսաատէսինի հալի իքի զըթա թեթիք  
գամարաւա թագալիս օլունմուշ իմեքտէ  
գալուլ օլունմարը արը:

Պորտաւա, Ֆրանսա, Բրուսիա վէ ի  
թալեա տեղեկութիւն պեթինտէ պիր իմ-  
թիքագ վուգու պուլաուլունա ապիր  
թեվաթուր վար: արին պու թեվաթու-  
րուն սահիճ օլունմուշ չիւքհէր տիր:

Հունար 22 փետրվար:

Հօրա Տերպի քեպի իքագաթ իմ-  
միշ տիր:

Պուճէք 22 փետրվար:

Սենթոմ միւճատէս, պիր իմթինապ

մեճիսի իհտաւ իմեք նիւթի իչին հիւ-  
քիւմէթէ քաղչը սեղյէնմիշ տիր: Սենա-  
թո միւճատէս չիւքիլի վիւքէնքն թագ-  
պիս օլունմարնա ապիր մեճիսճէ գու-  
րա վերիմէսի թեթիք օլունմուշ տուր:  
Վալիկթուն 21 փետրվար:

Միւճատէսի Սեթիքանըն Հունար-  
աւ սեթիքի պուլունա Մ. Ամաւա իւ-  
թիքա իմիշ օլունմուշտան, քէյիս  
ճօնսըն տնրն եւրինէ ճենեպու կիւլէլա-  
նը Հունարաւ սեթիք թալիին իմիշ տիր:  
Վալիկթուն 22 փետրվար:

Քէյիս ճօնսըն Մ. Սթանթընը ազ-  
իմիշ, վէ Սենթոմ մեճիսի պու ազ-  
իմեք խուսուսուսուն նիգամա մուգա-  
լիր օլունմուշտան պեռան իմիշ տիր:  
Քէյիս ճօնսըն թեթրար ապա թաճ-  
թընա պըրազըմար իչին Մեպուսան գա-  
մարաւա իտիալ օլունման պիր գարար,  
Ամեթիքանըն թեթրարեն պիրլեճէսի վէ  
թանգիմ ու թեճտիսին տայիր իհտաւ  
օլունման Գոմիթէնէ հեվալ օլունմուշ  
տուր:

Ինտիանա Էսթիլինին րըփիւպիլեթն  
լէր մեճիսի ճենեպու կրանը քէյիսիք գա-  
նիտալըլընա միւսապի կեթմիշ տիր:  
Նիւ-Եօրգ 22 փետրվար:

Թանգիմ ու թեճտիս գոմիթէսի, քէ-  
յիս ճօնսըն մուհաթէմ թաճթընա  
վազ օլունմարնը թէնպիս իմիշ տիր:  
Մեպուսան թալար իրթէսի կիւլէլա պու  
գարար հազգըմա իմիշ պեռան իտեճէք-  
լէր տիր:

Ա. Թուն 1436/4.

Փ Բ Կ Ի Զ

Ճիւղա իրթէսի կիւլէլա չըգարըն  
835 նիւմէթու Մաւիստէ, կէչեն քա-  
լար կիւլէլա, Փրիլէտէքի պիւլէլա կեռն-  
տեն պիր մըգարընա եւ Վերիլէսինէ

տայիր, Բարունակ պէյէ վէ վէրի Հայր  
սուրը հիւ տօգթօր Ռափայէլեանէ բաթ-  
րիքիանէ թարաթընտան վերիմիշ օլան  
թալիմաթըն սուրթի տերճ իտիլիքտեն  
պաչպա, երինէ բաթրիքիանէ թարաթըն-  
տան օլունմուշտան հալտէ, եւ Վերիլիշ օ-  
լան պիւլէլա կեռնքն սեթիք հալտէրի վէ  
տէհէթիւ: Ամեթիքանըն հազգընտա  
Մանգումիլէրտէ վերիմիշ օլան պազը  
մալիմաթընա գարըն տալիս պիր իքի  
ճէվապ վերիմիշ տիր:

Մաւիսա տօղունաւ օլ պապտէ բէք  
իսի վէ հազգըն պիր ճէվապ վերիմիշ տիր  
տէթէք քի, բաթրիքիանէ հէրնէ սեղ-  
լետէ, թեպիլիքի վիմէթ իտեմէլէճէք  
տիր: գերա, մեզ քիւր տէհէթիւ հալ-  
լէրի հէր միլէթ վէ հեման հէրքէս եւ  
կեթմիւշ վէ եալտա իչիմիշ տիր: չեղ-  
լէ քի հալտա պու կիւլէլա գաւար հէր  
եվալ վէ հէր տիքքեռն, գահ վէ վէ մա-  
ղաղատ մեզ քիւր վաղուաթըն նագլ  
ու հիքեպէսի կէչմէքտէ, վէ մեզ քիւր  
եմրի վիլէն վէ իճրա իտենլէր թալիսիպ  
իտիլմէքտէ տիրլէր տիքք միւպալաղա  
իմիշ օլունմուշտան իտերիլ:

Բաթրիքիանէ քէնտուլի սալիհէ չը-  
գարմագ իչին, իքի տէլի մէյտանէ կէ-  
թիլմիշ տիր: Եանի պիրին իքի Բարու-  
նակ պէյէ վերիլիքի թալիմաթ, վէ իքին-  
ճիւս, կիւլէլա մերգուսան պիւլէլա կեռնէ  
եւ Վերիլմէսի հազգընտա Մանգումիլէր-  
տէ Եաղուանարաւ եանլըլըգ օլունմուշ-  
չեղլէ քի, օլունմուշտան թեվաթուրտան  
իպարթի օլունմուշտան պիր գալ ասիլպալ  
քիլէլա տալի կիւլէլա Եանլըլըգ իլէ եւ  
վերիլմիշ իմիշ իտէն, պուլունա վերաւե-  
տալ պէյի եանի Բարունակ պէյէ վէ  
բաթրիքիանէն թագալիմաթ օլունմուշտան  
գալա հաթ օլունմուշտան մեմուրարա իմիշ  
քի, եանլըլ մալիմաթ վերիլմիշ իմիշ,  
վէ հաթիւ երին սօնրատան, չեղլէ եան-

յուր Եւ վերջիններ թէքարեն փրկիչէ գա-  
պուլ օրուանու շար իմիչ :

Եկեր հազարգաթի հաւ կիւնէշ կիպի  
մէյտանտ օլմաերայ վէ եկերչի վար.  
չութիւն թարաֆընտան տերձ իթտիրի.  
լէն պու լազըրտըրաւ իհամը ընպպանի  
կիպի ինանըպ էմիլյէթ իթմէքլիյէ մէձ.  
պուր պուլունսա իտիք, սիւքիւթիւ իթ.  
թիխազ իտեր իտիք, լաքին ասըմըզտա  
սահիհ սէյլէյէպիւթէք գատար սէր.  
պէսթիք օլուպ, վէ հերքես սահիհկի  
իշիթմէքն արգուքէշ վէ մերապը պու.  
լունտուղունտան, օլ խուսուստա լազըմ  
կէլէն ճէվապարը վիրմէքլիյի Մանգու.  
մէմիլին վաքիթէսինտէն աստ իտերիչ :

Բաթրիքխանէ թարաֆընտան տերձ  
իթտիրիմիշ օլան մէգքիւր լազըրտըրաւ  
քեօքլունտէն ճերհ իթմէք իշին, փրկիչ.  
տէքի մէմուրին թարաֆընտան թարա-  
ֆըմըզա կէօնտէրիմիշ, վէ եարն եա-  
խառ օ պիր կիւն տերձ իտիքէք օլան  
մազպաթանն սուրէթի էվէրիւ հատէ,  
քէնտի թարաֆըմըզտան տախի պիր Գաշ  
լազըրտը սէյլէյէպիւթի ճայիլ կէօրիւրիւզ :

Եվէլա չոււնա տիգգաթ իտիլմէլ տիք  
քի, բաթրիքխանէ պիգիւ իթիթիմադը.  
բաթրիքխանէտէքի փրկիչ հասըլաթընը  
գապթ իտէպիլմէք իշին գապուլ իթմիշ  
տիր, վէ պուլունտա սէպէպ, տերքեար օ.  
լան հասըլաթըն հէմ բաթրիքխանէյի վէ  
հէմտէ փրկիչէ պէսլէյէմէյէճէկինտէն,  
փրկիչտէքի պիչարէկեանն սաեըսընը էք.  
սիլտիպ, մէքթէպի պիւթիւն պիւթիւն  
աեըրմազըղա, վէ մէգքիւր հասըլաթ.  
տան մէքթէպ չոճուգըրնա հիշ պիր բայ  
չոգարմաերպ, իւա եէնիտէն եաքըրաճագ  
օլան պիր ընկերութիւն սայէսինտէ եէնի  
մէքթէպին աշըմաընա Գարար վէրմիշ,  
վէ հաթթա 113 նիւմէրօլա քիւշիւք  
Մասիստէ տախի պէյլէյէպէն իլան իւ.  
լէմիշ տիր, տիքէք տիր քի, ճիւմա իր.  
թէսի կիւնքի Մասիստէ տերձ իթտիրտի-  
կի, մէգքիւր քիւշիւք Մասիստէ տերձ  
իթտիրտիկինէ մուղըլըտտիր, չիւնքի,  
փրկիչն մէսարիթաթընը էքթիլմէք պաշ.  
գա տիւրլու օլմաերայ, աւճագ պիշա-  
րէկեանը էքթիլտիպ, վէ մէքթէպի Գա  
բաթմագ իլէ օլապիլիւ, էմմա, սնրա-  
տան պիր ընկերութիւն եաքըրպտա, եէ-  
նի եաքըրմըշ օլան մէքթէպ աշըլաճագ, վէ  
մէգքիւր ընկերութիւնուն թօրլատըր  
փարալար իլէ Գալըրաճագ, վէ եօլ վէրի-  
լէն չոճուգըրտա օրանա աշըլաճագըր  
իմիշ, պուլնար իւմիա իւզըրինէ դուրու-  
մուշ պիլալար տըր, չոււնու տախի ու-  
նութմաերպ սէյլէյէպէն քի, մէսարիթա  
թըր Գըսսաթմագ նիլէթիլէ պիչարէ.  
կեանտէն 100-120 նէֆէրինէ եօլ վէրի-  
մէքիք հազարնտա մէճիստէ թէգէք.  
քիւրիւր կէշաիկինտէ, կէրէք սըբազան  
Պատրիարք հայրըն, վէ կէրէք Բարոււնակ

պէյին, « պու չէյ օլմագ, վէ օլմագ,  
Փէնաըգ չըգար . . . » տէյերէք Գարըն  
կէլտիքլէրի իշիտիլմիշ տիր :

Բաթրիքխանէ տեր քի, քէնտի թալի.  
մաթընտա սահիպսիլէրէ եօլ վէրիլմէք  
լուլէթի օլմաերըլունտան, իշիթէ եանըշ.  
լոգ օլմուշ, վէ պու եանըլըղա սէպէպ.  
տէ փրկիչտէ պուլունտան մէմուրլար իմիշ :

Բաթրիքխանէնին մէգքիւր թալիմա-  
թը քէնտիլմէ թէպրիլէյի գիմմէթ սաեը-  
լաճագ, չիւնքի սնրատան էհալիլէ կէօս.  
թէրիլմէք իշին թաշիլըն պիր տիւրիւ  
թալիմաթ վէրիլպ, վէ իսանէն վէ եա-  
խառ իւթիլյէն պաշգա տիւրիւ թալի.  
մաթ վէրիլմէսի իհիթիմալին խարիճնտէ  
տէյիլ տիր, վէ հէր եերտէ հէր վազըթ  
պիլիլընէ էմալէրի տախի կէօրիւմիւշ  
տիր, Փազաթ, պիլ մէգքիւր թալիմա-  
թը, էքէսի չիւրհէտէն ազատէ թուլթ.  
տուղումազտա տախի, բաթրիքխանէ  
քէնտուսինի, մէգքիւր տէշիլթու վու-  
ղումաթըն մէսուլիլէթիլտէն գուրթա-  
րաճագ, չիւնքի, էվէլա փրկիչտէ մէմու-  
րիլին քեամիլէն քէնտուլի բաքէ չըգար.  
ճագտա օլտուգտան պաշգա, Բարոււնակ  
պէյին հէմ վերատեսուլ օլմուր, վէ հէմ  
տէ բաթրիքխանէ մէճիսի ազատընտան  
պուլունմաըր աշիքեար տըր, տիմէք տիր  
քի, Եկեր քէնտի տէտիքլէրի կիպի, մէ-  
մուրին քէնտիլէրի ալաթմըշ օլտա տախի  
թազաթաթ քէնտիլէրտէ տիր, գիւրա, պիր  
վերատեսուլ չտա ընտաթ սիլլէ էմիլ պասի-  
լէթ, տիգգաթ, վէ իհիթիլազ պուլուն-  
մագ էլլէմիլէթտէն տիր, Եկեր Բարու-  
նակ պէյ արտանմըշ իսէ, հէմ քէնտուլի  
աեըպ տըր, վէ հէմտէ բաթրիքխանէյէ  
աեըպ տըր, Եւնու տախի տեր իաթըր իթ-  
տիրիլք քի, Բարոււնակ պէյ եալընը օլմա-  
երպ, պիրիլքտէ իքի նէֆէրտէ արգատա.  
չը վար իտի, վէ թապիլաթիլէ օնլարտա  
օրանա գուրու գալապալըգ իթմէյէ  
կիթմէյիպ, պիր եաքըրմ իշին կիթմիլէր  
իտի, վէ մատամ քի ատամ թէֆթիլ ի-  
տիպ եօլ վիրմէքլիլտէն պաշգա օլ կիւն  
պիր չէյ իճրա իթմէմիլէր տիր, տիմէք  
տիր քի թէֆթիլ մատտէսինէ օնլարտա.  
իսի եաքըրմ իթմիլէր տիր, վէ պինտէն  
պէյհ տիմէք տիր քի օնլար տախի պիլ-  
իքտէ ալաթմըլար տըր :

Պիլգէ պիլ ալա ինանմաերպ քի Բա-  
րոււնակ պէյ իլէ արգատալարը, էյլէ  
պիր նալիք վէ պիւլիլէք մէսուլիլէթ տա-  
վէթ իտէր իշտէ, հէր պիր տիգգաթ  
վէ էմրի պասիլէթի լաֆա գօեարագ,  
վէ պիչարէկեանն քէնտիլէրինէ սօրմաշ-  
սըզըն, եալընը չոււնուն պուլունտ սէօ.  
գիւնէ ինանարագ օլ գատար պիչարէկեա-  
նէ եօլ վէրմիշ օլտուլար, պու օլմագ  
պիր չէյ տիր :

Հէլէ չու զարայիպ նէվինտէն տիր քի,  
պիլ փարիստէ իքէն, պիտ տէֆաթ տօգ-  
ճիմտէ :

Թօր Գալունտանա, վէ կէլտիքտէն սն-  
րա, պիլէ, հէր կէօնտէրտիլի փրկիչէ գա-  
պուլ օլունմաերա տէյի սիթէմէր իտէն  
բաթրիքխանէ, իքի սաաթ իշինտէ պիչա-  
րէկեանն եիւզտէ օթուպունու աիչարը  
աթապիլմիշ տիր, վէ պիլգաթ Բարու-  
նակ պէյ թէվասսուլթու իլէ, օլ կիւն-  
լէրտէ իւսկիւտարտան պիր պիչարէ Փա-  
միւեանն իւշ նէֆէր էվաթըր փրկիչէ  
կէօնտէրիլմիշ իքէն, վանլը, Բուսճուգ-  
լու վէ սայիր մէմէքթիլ չոճուգըրա  
եօլ վէրիլտիլի սըրաաա, հէլէ մէրգու-  
ման պապատան էօքսիլգ չոճուգըր փր-  
կիչտէ գալապիլմիլէր տիր . . .

Վէ, հասըլ բաթրիքխանէ հէր Գանըն  
թարաֆա տէօնտէ, գաթան թէպրիլէյի  
գիմմէթ իտէմէգ. չիւնքի :

1. Մէսարիթաթըր Գըսսաթմաճալընը,  
եանի պուլունտան վարիտաթա կէօրէ ա-  
տամ սազաեըպ պիչարէկեանտէն պիր  
մըգտարլունա եօլ վիրէճէկինի ալէնէն Մա-  
սիստէ իլան իթտիրմիշ տիր :

2. Աճէլէթէն իճրաթա չըգըլարագ  
էյլէ պիր Փէնա հալաաա փրկիչէ խաս-  
սէթէն իւշ նէֆէր մէմուր կէօնտէրմիշ  
տիր :

3. Եօլ վէրիլէնլէր հազըրնտա ալ-  
տըգըրը մալիւմաթ սահիհէն եանըշ  
տախի օլմուշ օսա, օլ Գուպահաթըն տա-  
խի քէնտուլէրէ պիտ օլաճաղը չէյլէ  
տուրսուն, էյլէ կիւնլէրտէ եօլ վէրմէ-  
լէրի ինտէլ էհալի պիլիլէք պիր թագսի-  
լաթ աաա օլունմուշ տուր :

4. « Իանըլ լոգ օլմուշ տուր » տիլէ-  
րէք, վէ աճէլէթէն զագէթալարտա ի-  
լանլար տերձ իթտիրէրէք, հէնուգ պու-  
կիւնէ գատար պիչարէկեանը ընտմէն  
փրկիչէ տալէթ իթմէյիպտէ, իլա եա-  
լընը արա սըրա կիտէնի գապուլ իլլէմէ-  
սի, գատալ օլարագ եօլ վէրիլմիշ օլմաը-  
նը գաթ պէ գաթ թաստիլ իթմէքտէ  
տիր :

3. Հէնուգ պու կիւնէ գատար « Սիլ  
վերատեսուլ պէյի վէ արգատալարընը ալ-  
տաթմըլընըդ տէյերէք Մասիսին տէտի-  
կի կիպի, փրկիչտէքի մէմուրինտէն հիշ  
պիրիսինէ հիշ պիրճ. գա վէրիլմէմէսի աա-  
խի, իշտէ աալա եանըլ լոգ օլմաերպ, իլա  
պիր նիլէթի մախսուսէյէ մէպին, վէ  
բաթրիքխանէնին Գարարըր գալիսի մու-  
ճիպինճէ եօլ վէրիլմիշ օլմաընը իսպաթ  
իլլէմէքտէ տիր :

Իմտի, Գըրլգ տէրէյի պիր թէրէ քէ-  
սէր, Փէհվասընճա, Բարոււնակ պէյ իլէ  
վէքիլ հայր սուրբունա վէ տօգթօր Ռա-  
փայէլեանն օլ կիւնքի իմպալաեարագ  
բաթրիքխանէյէ թագտիմ իթտիրէրիլա.  
յիհանն, իմպալարտան էվէլ պուլուն-  
տան ճիւմէսինի տերձ իլէ պէհան իտէ-  
րիլ քի, արթըգ պուլունտա լաճաա պիլթէր,  
ճիմտէ :

«Աշակերտները «քննութիւն» 42 հա-  
տը վագանայի համար տուններին դըր-  
կուեցաւ, իսկ մնացածները անտէր ըլ-  
լալուէն համար դարձեալ պատասպարանս  
ընդունուած է 34 հատ:

«Անտէրները «քննութիւն» 7 հատը  
վագանայի դրկուած են, եւ մնացած  
ները մնացած են 8 հատ. անտէր ըլլալ-  
նուն համար:

«Աշակերտու հինները «քննութիւն» 7  
հատը վագանայի, եւ մնացած 13 հա-  
տը դարձեալ վար դրուեցան անտէր ըլ-  
լալուէն համար:

«Անկէալ ծերը այր եւ կին եւ աղ-  
քառք  $50+33=83$  «քննութիւն» ասոնց  
մէջէն 33 ը ճամբու դրուեցաւ 50 հատ  
մնաց:

«Յնարանաց «քննութիւն» 6 հատը  
արձախուեցաւ, 52 հատ մնաց:

«Պաշտօնեաները «քննութիւն» 60  
հատը ընդունուեցան եւ միւս մնացած 28  
հատը ճամբուած են:

Չան խտրիկ քի «քննութիւն» եանի  
«Թէթիթի խտրիկ քի» լուրթիւնի հեր-  
քէս անլար, վէ արթըգ պուռուն էօզը  
ու մանա գապու իթմէեծէկի կիւնէ  
կիպի աշիքեար տըր:

Նսրի քի կէշէն կիւնքի Մանդու մէ-  
միդտէ պիւրիւմիւնդ տըր, մէկքիւր քեա-  
ղու իմպալարն տէյի տօգթօր Գալուստ  
եանա տախի թագաւմ օլունտուգտա,  
եիւզ քիշինի հուզուրունտա, մէսուլիեե-  
թինի աւալ իւզէրինէ ալամեանադըրը  
պէեան խտրիկ «ՀԱՆԻՍՍԵՍ» եանի  
սէյիւմը տէյի իմպալարն, վէ Բարունակ  
պէյ տախի, հիւ պիւ շէս սէյլէմէքսիզին  
ալապ գապու իթմիւ տըր, վէ շուտաա-  
շիքեար տըր քի, միւմայիւնս տօգթօր  
օրատա պիւրիւմիւնդ մէմուր տուր, վէ էկէր  
պիշարէկեանա եօլ վիւմէեե կիթմիւն Ելան  
էֆէնտիւր, պիշարէկ քիւնտիւրի թէֆ-  
թիւ իթմէյիպտէ, մէմուրինտէն ալաճագ-  
լարը մալիւմաթ իւզէրինէ հարէքթ իթ-  
մէք իթմէսէ խտրիկ, թապիւրաթ իյլէ պաշ-  
գալարնտան պիւտտէ միւմայիւնս հուէն  
մալիւմաթ ալապ, վէ օնա կէօրէ էլին-  
տէն իմպա ալար խտրիկ:

Վէ շու տախի ինքեար օլունտապ  
պիւր սահիւնք տըր քի, պիշարէկ քիւն-  
նէյէ իսթիֆաճըր թագաւմ իյլէ, քիշի-  
շին հագգըր իտտաա իթմիւնդիպտէ, վէ  
հիւ տէյիլ իսէ պիւր իքի ալապ հասըւ-  
թընա պէտէ 20-30 պին զուրուշ էօ-  
տիւնիս իսթէտիկիւմիպտէ, Սէրիւնէն էֆէն-  
տի թարաֆընտան պիւր գաշ տէֆա պի-  
պէ, քիշիտէքի պիշարէկեանըն սաեըր  
էքսիթիւրէք, մէսարիֆաթըն տախի  
էքսիթիւմսի թէքիթ օլունտուգտա,  
գաթան էօյլէ պիւր շէս էլ աթամեանա-  
ղըրը պիտտէֆաթ պիւրիւմիւնդ տըր:

— Կէշէն բազար իրթէսի կիւնիւ ախլամ,  
բաթրիքսանէ թարաֆընտան, քիշիտէքի  
էշեայի մէվնուտէնին տէվր իտիւմէսի իւզրէ,  
Գալուստ պատուելինին օրաեա կէօնտէրի-  
տիկինի, վէ օլ ախլամ տօգթօր Գալուստ-  
եանըն պիւր կիճէ իշին խանէսինէ ինտիկինի, վէ  
սալը կիւնիւ կիտիպ մէկքիւր էշեանըն տիւ-  
րի մատտէսինէ պաշարնըրընը, վէ բաթ-  
րիքսանէն մալիւմաթը օլմատըրընտան,  
կիւեա տօգթօր Գալուստեան իմթինա իթ-  
մէքտէ տըր կիպի, Սէրիւնէն էֆէնտի թարա-  
ֆընտան պիշէ սիթէմէր օլունտուգտու  
ճիւմա իրթէսի կիւնքի նիւսիւմիդտէ պիւ-  
տիւմիւն իտիւր:

Սօնրատան ալաղըրըր մալիւմաթա նէ-  
գարէն, Գալուստ պատուելի բազար իրթէսի  
ախլամըր կիթմէյիպ, սալը սապաշըր էք-  
քէն կիթմիւնտէ տօգթօր օրատա պուլա-  
մամը, վէ սօնրատան թէքարէն կիթմի-  
կինտէ պուլուշմուշ, վէ իշէ տախի պաշա-  
մըլար իսէտէ, տէօրթ պէշ կիւնտէն պէրու  
բաթրիքսանէ թարաֆընտան քիմսէ կիթմէ-  
տիկինտէն, շիշտէ էօյլէճէ եիւզ իւսթիւնէ  
գալմը, վէ տօգթօր Գալուստեան օրատա  
պէթլէմէյէ մէկպուր օլմուշ տուր:

Տահա իշէ պաշար պաշարմագ իմալ վէ  
թէքեաիւլ էսէրէրի կէօրիւմէյէ պաշա-  
տըրըն պէր թարաֆ իտէրիւ, պու տախի  
պիշէ պիւր զաղըրըր տըր, չիւնքի կիւն  
կէշտիքէ, էօյլէ պիւր մէմուշ հալտէ պու-  
լունտան մաշէլտէ, մէվնուտ պուլունտան էշ-  
եանըն զիւտտէ էսիլիպ վէ դալպ օլաճա-  
ղը, վէ իւն իտիւնէք հիսապըրըն օնա  
պէթլէնէք կէրի գալաճաղը տախի պէտի-  
հի տըր:

— Ճիւմա իրթէսի Մասիսինտէ օգու-  
տուղունա կէօրէ, Ալեանագեան իաշիկ է-  
ֆէնտի, Աղաթօն Մկրտիչ էֆէնտի, վէ Մա-  
նուկեան Սենեքերիւմ էֆէնտի, միւմագաթ  
օլարագ քիշիւն իտգարաճուսու թայեիս գը-  
լընմըլար տըր:

Չօգ իյի վէ չօգ կիւզէլ, լաքին շուտու  
պիւլմէյիպ քի, աճէպա միւմայիւնս էֆէնտի-  
լէրտէն տախի, հէր չէլէ մէսուլ օլաճագա-  
րընա, վէ գուհուրա կէլէն պօրճուրընը թա-  
նըմեանաղընա տախի, բաթրիքսանէ, էշ-  
լէրինտէն պիւր սէնէտ ալմը՝ ը տըր:

— Իշիտիտիկինէ կէօրէ, պաղը մաշէլէր-  
տէ քիշիւ գանձանակը կէզտիւնէլէրէ պաղը  
հագարէթլէր իտիւմիւն տըր էկէր պուլաեըրըր  
հարէքթտէն մագսէտ ալաղը ինթիգամ իսէ  
հէմ եանըլ հիսապ տըր, չիւնքի օնարտա  
հիւ պիւր թագաւմաթ եօգ տուր, վէ հէմտէ  
ալաղը ինթիգամա տախի պիւր իշ եօգ տուր,  
եօգ էկէր քիշիւ գանձանակը իսէ, էօյլէ  
զէվալըրա հագարէթ իտիւմէք իյլէ, նէ  
պիշարէկեան, վէ նէտէ պիշարէկեանըն հու-  
գուգու գալըրմը, օլամագ, պիշէ, հէր  
քէս էվլէլէրինտէն զիւտտէ պիշարէկեանըն  
րահաթը իշին էլտէն կէլէն համիյէթ վէ ին-  
սանիյէթի իճրա իթմէլի, ֆագաթ պու-  
նուն իլէ պէրապէր, վէրտիկի փարա միւ-  
րատը իւզրէ ֆուգարանըն գուրաղընա կիւ-  
մէքտէ՝ միտը, եօլսա բաթրիքսանէտէ տա-  
խի պիւր մըգտարը գաբանըն էլինտէ գալ-

մագտաճըտըր. էհալինին պօրճու անճագ  
պուրապընա տիգգաթ իյլէմէք տըր, զիւրա  
քիշիւ բաթրիքսանէնին տէյիլ տըր. հալ  
պու քի կէրէք քիշիւ վէ կէրէք բաթրիք-  
սանէ իքիսի տախի էհալինին տըր. տիմէք  
տըր քի իքիսինին մէսարիֆաթըն տախի  
այըր այըր գաեըրմաեա պօրճու տուր. լա-  
քին պիւրինին հագգըն օ պիւրինէ եէտիւթ-  
մէք վաղիֆէսիզիլք վէ հագգըրըր տըր:

— Մասիստէ օգուտուղունա կէօրէ, սէ-  
րայը շիւմեան գալաթա Պալեան Սարգիս  
պէյ, բաթրիքսանէ մէսարիֆաթընա տախի  
օլմագ իւզրէ 50 տէտ լիւրա ինտա իյլէմիւն  
տըր. պիշ պու պապտէ իքի ճիւնթլէ իւզ-  
հարը թէշէքիւր իտէրիւ, պիւրինիսի ինտա  
իթմիւնէր լիւրալար իշին, իքիսիսի, էֆ-  
քեարըրըր մուլաֆըր սուրէթտէ պիւր հա-  
րէքէթ իտէրէք, ալէմէ իւք իպրէթ օլտուգ-  
լարը իշին:

Եէտի ալաղ թէճրիւպէմիգէ նէղարէն,  
միլլէթիմիգտէ պուլունտան օտիւպ սէրվէթլէր  
իշինտէ, քիշիւ տիւշիւնիւպ վէ մէրնամէթ  
իտէն քէք ագ օլուպ, վէ էսնաֆ վէ ֆու-  
գարա իշինտէ իսէ տահա զիւտտէ տուլըն  
վէ մէրնամէթ էսէրլէրի կէօրիւմէքտէ տըր,  
իմաի, էօյլէ զէնկինլէրէ շուտու իշէա իտէ-  
րիւ քի, պարի քէնտիլէրտէ բաթրիքսանէ  
մէսարիֆաթընտան էքսիլմէքտէ օլան սէնէ-  
վի պին լիւրայը թէտարիւք իթմէլէրտէ, հէմ  
բաթրիքսանէ գուլվէթի սայէսինտէ, ֆու-  
գարանըն վէրտիկի սատագաեըր գալթա մէճ-  
պուր օլմագտան, վէ հէմտէ քիշիւ հէր վա-  
ղըթ քէնշէլի սէֆալէթէ տիւշմէքտէն գուր-  
թուլա:

Եկէր իշիթտիկիմիգտէ եանըլ եօգ իսէ,  
Սարգիս պէյին ինտա իթմիւն օլտուղու մէք-  
քիւր 50 լիւրա, կէշէն հագթա Սէրիւնէն  
էֆէնտի վաղըրմալա, քիշիւ էօտիւն  
օլարագ պիշէ վէրիւն 50 լիւրա իմիւն:

— Կէշէն կիւնլէր, պիւր թագըր գալըն-  
թի միլլէյէ իլէ մէլուֆ տէլիգանըլար գալ-  
րէթլէյէ, վէ քիշիւ պիշարէկեանը իշին պիւր  
մուլմէնթ օլմագ նիյլէթի խայրիյէտիլէ, կէ-  
տիք բաշատա քեային ճիւմանը թէտար-  
սունտա իճրա իթտիւրիլէն օնունտա, հալա-  
նըն ֆէնալըրընա րաղմէն խայիճէ գէվաթ,  
քէնտի ֆուգարաթըրվէրիլէրին իպրագ ի-  
լէ հագըր պուլունտուշ օլմաղին, մէսարիֆա-  
թը չըգտըրտան պաշապ ալթըր եիւղ շու գա-  
տար զուրուշ տախի արթմը, վէ միւմայի-  
լէյ տէլիգանըլար քէնտի իշլէրինտէն վէ  
խարիճտէն տախի իեանէ իօրլաեարագ թա-  
մամ պին զուրուշա տօլտուրմուշար, վէ հէր  
նէ գատար իսթիֆա իթմիւն իսէքտէ, հէմ  
մէկքիւր իճրա պիշիւմ կիւնլմիւնգտէ վուգու-  
պուլուպ, վէ հէմտէ ալթընտա էգիլմէքտէ  
օլտուղունալ պին լիւրա պօրճու պիւրիլէ-  
րինտէն, զէվաթը համիյէթ քեարանա իւք  
իպրէթ օլմագ իւզրէ, մէկքիւր քիշիւ պօր-  
ճուտուգտան, էթմէքիլէ վէրիլմէք նիյլէթի-  
լէ, մէպաղըր մէգպուրու ճիւմա իրթէսի կիւ-  
նիւ թարաֆըրըր քէսիւմ իլէ, թէշէքիւ-  
րի աղիւմիլի տալթ իթմիւնլէր, վէ պիշ  
տախի տիւնքի կիւն, միւրաալարը իւզրէ էթ-  
մէքճի Յովհաննէս աղաեա իլէտիլէ իյլէմի-  
շիպ տըր:

Գրիմ նե սէօյէր իսէ սէօյէսին, պիզ ի-  
յիտին իսքեաթ օլմուլուզ տուր քի, չիչ տէ-  
յիլ իսէ. պիր սուրէթի մանէվիյէտէ էհալի-  
միզ կիւնտէն կիւնէ իլէրու կիտիպ. վէ տուլ-  
դուլարընը արթըրմագտա տըր, վէ պու տուլ-  
դու պիզ իւմիտի գալի վիրմէքտէ տիր քի,  
պիզ փրկիչ հիսապարըմըզը անըմըզ ալըզ  
օլարագ ալէնէն նէշը ու իլան իյլէտիքտէն,  
վէ քեաֆֆէյի տէֆթէրլէրիմիզի մէյաանէ  
գօեարագ հէրքէսին թէֆթիշ վէ թէճէսիւ-  
սինի տալէթ իյլէտիքտէն սօնրա, զէվաթը  
համիյեթ քեարան սայէսինտէ, պէտիսաշլա-  
րա նիսպէթ, էվրօպատա կէտիւլէ կէլաիկի  
կիպի պօրճուլուզ տախի վէրիւլէ քար:

— Սօն տէֆա օլարագ, իսթիֆամըզը սըր-  
բագան հայր հագրէթլէիինէ թագտիմ իթ.  
տիկիմիդտէ, խարբուլթու եաղճեան հաճի  
Օյան էֆէնտի տախի օրատա հագրը պու-  
լունտուղունտան, ֆէրտաւը կիւնիւնտէն պէտ  
իլէ իւշ կիւնտէ 441 օգգա փրկիչէ էթմէք  
իհաա իյլէտիկիին թէշէքթիւրէն պէեան ի-  
տէրիզ:

Քէզալիք մահը հալին օնունտա տէր Պօղոս-  
եան Գալուստ պատուելի մարիֆէթիյէ Խան-  
ճիան Գաբրիէլ աղա թարաֆընտան 36 օգ-  
գա բիրինճ, 200 թանէ իրօն, վէ 3 թէս  
տախի գօեուն փրկիչէ իհաա իտիլտիկի կիպի,  
էպրիսալ պիր զաթ թարաֆընտան տախի 911  
օգգա գաշէր բէյնիրի իհաա օլունտուղուն մա  
թէշէքթիւր իլան իտէրիզ:

— . . . Միւլէրիֆ:

Քաղաքը, 10 յունվ. 1868.

Մանդուլմէնիզն 333 նիւմէրօսուն-  
տա, պիզլէրի Չանագ-գալէ բարագը սը-  
րասընա կէշիւրէք իպրայիլ քահանայը 8-  
կարապետ, քիլիսէ իշին բարա թօրլա-  
տըզտան սօնրա նէրէյէ սալուշտուղու  
նամալիւմ օլունտուղուն տայիր պիր պահս  
օղունտուգտա թէեաճ ճիւ պիմիզի մուճիպ  
օլունտ:

Պէնտէնիզ պու կիւնքի կիւն էլան  
Ֆամիլեամ իլէ Բագարճըգտա պուլու-  
նուպ, կէշէն նոյեմբեր անը 29 ունտա  
իպրայիլէ կիթմիշ վէ տէֆթէր մուճը.  
պիւնճէ հիսապարըզ կէօրմիւշիւզ տիւր.  
շէօյէ քի հէր գանդի մէմէքթէ կիթ.  
միշ վէ կէրէք աղճէ, կէրէք քիլիսէմէ  
հէտիսէ հէրնէքի թօրլաճը իսէմ, էր.  
քէք վէ նիսա թայիֆէթիմտէն եէկեան  
եէկեան իսթմէրի եաղըր օլունտուղու հալ-  
տէ, հէր պիր շէհրին թաղական իտր-  
հուրդլար թարաֆընտան իմգալաթ.  
մըշը վէ տէֆթէր տախի, իպրայիլտէ  
քէնտի եանլարընտա տըր, մէզքիւր  
տէֆթէր իլէ հէր նէ վագըթ հիսապ  
իսթէրլէր իսէ վէրէպիլիքիմ. վէ պու  
սէօյէտիկիմ, մահալէրինտէն տուի  
թաստիզ օլունտապիլի օլունտուղուն թուգ-  
թիւրտէ սալուշտուղու լուղէթիինի աւ-  
լա գապուլ իթմէմ, վէ քէնտի նամու-  
տումու վիզաեէ իթմէք իշին, սիզ-  
լէրէ իպրայիլտէն թէլէկրաֆ շէքէնէրի  
տալէթ իտէրիմ քի, հէր նէրէտէ իս-

տէր իսէլէր, տէֆթէրի կէթիլիպ հիսա-  
պը կէօրպիւնէր . . .

Կարապետ քահանայ  
Վրդանէսեան Գալսէրի:

### ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՎԻԳԹՕՐ ՆԻԻԿՕ

ԹՇՈՒԱՌՆԵՐ

ՋՄԻՌՈՒՆԱ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՏԵՏԵԱՆ

Մօնթէ-Քրիսթոյի գաւաճ ընդունե-  
լուծենէն խրախուսելու եւ Հայ գրական  
նութեան ծառայութիւնը եւս ընելու  
փափաքով սկսայ հրատարակել Վ. Հ. Ե.  
կոյի Լէ Միւլէրուլէ բուլաճ արեգեարահը  
չալ վիպասանութիւնը, զոր Պ. Գրիգոր  
Չիլինկիրեանին յանձնած եմ աշխարհա-  
բաւ Հայերէն թարգմանելու:

Աւելորդ կը թուի մէզ ներքոյիք  
հիւսել թի՛ ֆրանսայի երգիչի քանա-  
տեղծին այս հանրածանօթ երկին եւ թէ  
Պ. Թարգմանչին յաջողակութեան նշ-  
կատմամբ:

Ամբողջ թարգմանութիւնը 10 հա-  
տորի բաժնուած է. սուսջին հատորը  
մօտեւոս պիտի ելնէ, միւս հատորներն  
ալ հետզհետէ մամուլի ներքեւ պիտի  
գրուին ժամ յառաջ հրատարակութիւ-  
նը ամբողջացնելու համար:

Բաժանորդութեան պայմաններն են. զօշ-  
Հրատարակուելէ սուսջին կանխիկ 125  
Հրատարակուելու սկսելէ ետքը կան-  
խիկ . . . 150

Ամբողջ գործը՝ հրատարակելէ ետքը 180

Հասարակութիւնը գնոյն ածնութեան  
նկատմամբ կարծեմ ըսելիք չունի. վասն  
զի նոյն իսկ ֆրանսայի մէջ առջի անգամ  
Միզերապուլի 10 հատորները 60 ֆրան-  
քի ծախուեցաւ, այսինքն գրեթէ 300  
ղուրուշի, իսկ բաժանորդները կանան  
վատահիլ թէ ամբողջ թարգմանութիւնը  
պիտի ընդունին, եւ Մօնթէ — Քրիսթոյի  
թարգմանութիւնը ամբողջապէս հաւատա-  
րակելու յաջողելին իրաւունք կուտայ  
մեզ յուսալու թէ այս վատահիլութիւնը  
չպիտի զրացուի մեզ:

Բաժանորդագրութեան անգերն են  
միայն իզմիր Տէտեանց զրատունը Կ.  
Պիլիս Տէտեանց վաճառատունը, Գուլ.  
բու խան թիւ 11, եւ Կանզու մէ օրագ-  
րին գրատունը:

Իսկ յարգոյ բաժանորդները իրենց ան-  
դորրագրերը պիտի ստանան Տէտեանց վա-  
ճառատունը, Մեծարգոյ Սարգիս աղա  
Տէտեանէն:

Հրատարակիչ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏԵՏԵԱՆ

Այսու տութիւ կ'մ. ցընեմ Մօնթէ —  
Քրիսթոյի յարգոյ բաժանորդներուն, որ

այս վիպասանութեան վեցերորդ եւ վեր-  
ջին հատորին տպագրութիւնը լրացած  
եւ կազմարարին յանձնուած է եւ սուս-  
ջինկայ շարաթ ամեն բաժանորդաց պիտի  
բաժնուի:

S. S.

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԵԼԵԳՐԱԳՐԻՍԻ

(Այսին Հիւսիս-Երեւան)

Փետրվար 22 թիւսար:

ԷՍԶԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԵ

Փարիս:

Աչըլտը . . . . . 33 40

Գարանտը . . . . . 33 15

Լոնտոն:

Աչըլտը . . . . . 32-4 տէն 33

Գարանտ . . . . . 32-8 " 33

Օսմանլը իսթիգրազը 1865 ին .

Աչըլտը . . . . . 268

Գարանտ . . . . . 269

Ֆրանսագ ֆոնտօսու 0/0 3 ֆայիլ ի:

Աչըլտը . . . . . 69 50

Գարանտ . . . . . 69 45

Իթալեան ֆոնտօսու:

Աչըլտը . . . . . 46 20

Գարանտ . . . . . 46 10

ԻԼԱՆԱԹ

Առաջի քէպիլտէ Մաճար նամ մա-  
հէլտէ վագը օլուպ, Բաւտըրմաճը օլ-  
լու էֆթիւրաթիւքինն զէվճէսի Գ. օթին-  
գօ նամ իսթմունտն միւլթէսարըրի օլ-  
տուղու պիր պապ քեարկիլի իսանէսի հիւ-  
քիւմէթ մարիֆէթի իլէ մէզտտէ չոգա.  
ըրլարագ, թայիպ օլանէրին հէր բագտը  
կիւնլէրի Առաջի մէզքիւրտէ պուլունա-  
ճագ Գարթալ միւնապիլէրիմունէ Հիւսէ-  
յին աղայէ միւրաճաթ իյլէմէլէրի իւս-  
նը իշին իշ պու բուսուա էրմէնի դագէ.  
թախանէսինէ թէսեիր գըընտը:

1284 Շէվվալ 25 3

Ամէրիգա օրտուսունտա խրգմէթի օլուպ,  
վէ միլէթիմիզէ չօդտան պէրու թանըմը ո-  
լան տօգթօր կարապետ վարդանեան, պիր  
սէնէտէն դիւնտէ արի քի Հայաստան թա-  
րափարընտա սէնաթը իլէ մէշլուլ օլմուշ  
օլուպ, եազընլարտա իսէ շէրիմիզէ կէլապ  
Ղալաթա գօլէսինէ եազըն ինկիլիզ խա-  
թախանէսինն գարշըստա Ղ. օ. Ե. վալէ  
սաքին օլուեօր, վէ ճիւմաա կիւնլէրիտէ  
ալաթուրգա սաաթ պէշաէն օնա գատար  
հէթիլիք վէ ճէրահըզ, հէմ կէօղէ միւ-  
թաալիլիզ օլան իլլէթլէրէ խայրաթ պագա-  
ճագ օլունտուղուն խասսէթէն պէեան իտէր:

ՍԱԼԻԳ ՂԱԶԵԹԱ

ՀԱՐԱՅԵՑ 8. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԵՎԱՆՔ ԼԵՐԱԼՅԸՆ ԹԱՊԱՆԵՍԻՆԵՅ  
ԳԵՂԵՍ ԵՄ ԵՐԵՎԱՆ ԵՄԵՐՈՍ, ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ  
ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆ 1871